Punkt i protokollet PR 72/2020 rd

Plenum

Onsdag 13.5.2020 kl. 14.01—19.20

5. Övrigt ärende: Statsrådets förordning om temporära undantag vid tillämpningen av vissa bestämmelser i semesterlagen, arbetstidslagen och arbetsavtalslagen

Övrigt ärende Ö 22/2020 rd

Remissdebatt

Talman Matti Vanhanen: Ärende 5 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till grundlagsutskottet, som arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ska lämna utlåtande till.

För remissdebatten reserveras högst 60 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet.

Debatt

15.09 **Työministeri Tuula Haatainen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensimmäisen valmiuslain 93 ja 94 §:ien nojalla annettujen soveltamisasetuksien voimassaoloaika päättyi 13.4.20, ja sen jatkoksi annetun toisen asetuksen voimassaolo päättyy nyt tämän kuun 13. päivä.

Nyt sitten tällä asetuksella, joka on hallitukselta annettu, pyritään huolehtimaan siitä, että tämän virusepidemian olosuhteissa toiminta terveydenhuollossa ja sosiaalitoimessa pystytään turvaamaan vielä 13. päivä toukokuuta jälkeen. Poikkeusvaltuudet eivät sen sijaan ole käytössä 13.5. jälkeen seuraavissa toimissa: pelastustoimessa, hätäkeskustoiminnassa eikä poliisitoimessa. Näiden sektoreiden osalta välttämättömyysedellytysten ei katsottu enää täyttyvän. Uuden asetuksen voimassaolon on tarkoitus ulottua kesäkuun loppuun saakka.

Virusepidemian levitessä on todennäköistä, että työnantajalle syntyy aiempaa suurempi työvoimapula palvelutarpeen kasvaessa kansalaisten lisääntyneen sairastumisen, henkilöstön sairastumisen tai myös karanteenin johdosta. Työvoimapula puolestaan voi vaikeuttaa merkittävällä tavalla näiden yhteiskunnallisesti kriittisten palveluiden toimintaa. Tällä asetuksella pyritään osaltaan varmistamaan työnantajan käytössä oleva riittävä henkilöstömäärä virusepidemian aikana.

Tällä asetuksella mahdollistetaan siis poikkeaminen tietyistä vuosilomalain, työaikalain ja työsopimuslain säännöksistä. Poikkeuksia saadaan soveltaa terveydenhuollossa ja sosiaalitoimessa koko valtakunnan alueella. Poikkeusvaltuuden käytön edellytyksiä on nyt asetuksessa tarkennettu. Valtuuksia saa käyttää vasta, kun työvoiman riittävyyttä ei voida turvata voimassa olevaa lainsäädäntöä tai työehtosopimuksia soveltamalla. Lisäksi toimivaltuuksien käytön edellytyksenä on, että niiden käyttö on välttämätöntä työnantajan toiminnan turvaamiseksi. Kysymys on siis henkilöstön riittävyyden turvaamisesta tilanteissa, joissa palvelutarve kasvaa väestön sairastavuuden lisääntymisen vuoksi taikka työnanta-

jan henkilöstö on itse sairastunut tai joutunut karanteeniin. Käytettävien toimenpiteiden on niin ikään oltava myös oikeassa suhteessa toimivaltuuden käyttämisellä tavoiteltavaan päämäärään eli toiminnan harjoittamiseen tarvittavan henkilöstön määrän turvaamiseen. Lisäksi valtuuksien käytön edellytyksenä on, että niillä ei vaaranneta työntekijöiden työturvallisuutta tai terveyttä.

Asetuksella sallitaan poikkeaminen vuosilomalain vuosilomasta ilmoittamista, vuosiloman siirtämistä sekä keskeyttämistä koskevien säännösten soveltamisesta. Asetuksen mukaan työnantaja saa ilmoittaa vuosiloman ajankohdasta laissa säädettyä lyhyemmällä ilmoitusajalla, työnantaja saa siirtää jo ilmoitettua vuosilomaa tai myös keskeyttää jo aloitetun vuosiloman. Siirretyt lomat on annettava välittömästi, kun se on mahdollista. Sen sijaan vuosilomalain antamisajankohdan määräämistä koskevasta poikkeusvaltuudesta on nyt tässä luovuttu. Näin ollen työnantajan on siten määrättävä kesäloma pidettäväksi 2. päivä toukokuuta — 30. päivä syyskuuta välisenä aikana. Työnantajan mahdollisuutta määrätä loma pidettäväksi tämän jälkeen ei voitu enää pitää välttämättömänä ja oikeasuhtaisena toimenpiteenä. Toisaalta, kun taas poikkeusvaltuuksissa on edelleen työnantajalle säilytetty oikeus siirtää jo ilmoitettu loma tai keskeyttää jo aloitettu loma, työnantaja näin ollen sitten myös uskaltaa määrätä loman myös kesäkaudelle, kun työnantajalla on varmuus siitä, että tällaisissa äärimmäisissä kriittisissä olosuhteissa henkilöstö saadaan kesälomakaudesta huolimatta töihin.

Sama asetus sallii poikettavan työaikalain ylityösuostumusta, enimmäistyöaikaa ja lepoaikoja koskevista säännöksistä. Asetuksen mukaan ylityön teettämiseen ei vaadita työntekijän suostumusta, teetettävän työn määrä saa ylittää työaikalainmukaisen enimmäismäärän — se on keskimäärin 48 tuntia viikossa neljän kuukauden tasoittumisjaksolla — ja vuorokausi- ja viikkolevoista saadaan myös poiketa. Edellytyksenä näiden poikkeusvaltuuksien käytölle on se, että voimassa olevassa laissa ja työehtosopimuksissa olevien joustomahdollisuuksien käyttö ei enää riitä ja siksi tämä valtuuksien käyttö on välttämätöntä toiminnan turvaamiseksi. Lisäksi edellytyksenä on, että työnantaja järjestää työntekijöiden käyttöön lepoon ja virkistäytymiseen soveltuvia tauko- ja lepotiloja, sosiaalitiloja ja ruokahuoltoa. Toimenpiteillä ei saa myöskään vaarantaa turvallisuutta eikä työntekijän terveyttä. Työntekijöiden kuormituksen tasaisesta jakautumisesta ja palautumisesta työn rasituksista on huolehdittava.

Asetuksessa säädetään niin ikään työntekijän noudatettavaksi säädetyn irtisanomisajan pidentämisestä enintään neljään kuukauteen. Irtisanomisajan pidentämisen edellytyksenä on, että se on välttämätöntä väestön terveydenhuollon, vähimmäistoimeentulon tai turvallisuuden vuoksi. Tällä asetuksella rajoitetaan niin ikään vuosilomalain 30 §:n ja työaikalain 34 §:n nojalla mainituista asioista annettujen työehtosopimusmääräysten soveltamista.

15.16 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Kyseessä on todellakin jatkoasetus, jolla voidaan väliaikaisesti poiketa eräiden vuosilomalain, työaikalain ja työsopimuslain säännösten soveltamisesta, kun riittävyyttä ei voida turvata nykysopimuksilla ja voimassa olevilla laeilla.

Tässä ministeri minun mielestäni äärimmäisen tärkeänä seikkana nosti esille tämän, että nyt hoitohenkilökunnalla on tiedossa, että lomat 2.5.—30.9. välillä voidaan antaa, mutta toisaalta tässä on olemassa niin sanottu hätätilaklausuuli, eli jos jostakin syystä epidemia kiihtyy ja tilanne vaatii, niin silloin myöskin on mahdollisuus kutsua sieltä lomalta pois. Ja minä luulen, että nyt siellä hoitohenkilökunnan puolella on aika monille henkisesti tärkeä

tietää tämä, että kesälomat eivät niin sanotusti ole palaneet lähtökohtaisesti, vaan ne annetaan, ja sitten, totta kai, kaikki ymmärrämme tämän poikkeusolojen vaatimuksen siitä, että jos tilanne vaatii, niin sellaisessa tilanteessa toki lomakin on sitten katkaistava.

Tässä jatkoasetuksessa myöskin pelastustoimi, hätäkeskustoiminta ja poliisitoimi vapautetaan toimialoina asetuksen voimassaolosta. Voisi sanoa, että oikeastaan se asetuksen tärkein perustelu löytyy tämän muistion ensimmäisen sivun puolestavälistä, missä todellakin sanotaan, että ensinnäkin näissä toiminnoissa työskentelevä henkilöstö voi sairastua virustautiin tai joutua karanteeniin ja toiseksi virusepidemian aikana palvelutarve näiden toimintojen osalta voi merkittävässä määrin kasvaa. Ja kun nämä asiat ovat sellaisia, että parhaallakaan kristallipallolla näitä ei voi etukäteen tietää, niin siinä mielessä on perusteltua, että näitä asetuksia edelleenkin jatketaan.

Mutta tietysti, niin kuin seuraavassa asiakohdassa tulee esille, tämä kiireettömän hoidon hoitojonojen ruuhkautuminen on kyllä toisaalta se asian toinen puoli, jolta osin varmasti joudutaan pohtimaan sitä, millä tavalla saataisiin ihmiset kannustettua ensinnäkin käyttämään ne ajat, mitkä heille on määrätty, ja toisaalta ohjeistamaan kunnat ja sairaanhoitopiirit, että siellä ei liian tiukasti enää tässä vaiheessa peruttaisi aikoja ja muita, jolloinka tämä tasapaino, balanssi säilyy, koska onhan aika hullua, jos tässä samanaikaisesti joissakin terveydenhuollon yksiköissä henkilöstöä uhkaa lomautus sen tähden, että ei ole tarpeeksi potilaita. Tämä tuntuu kyllä aika absurdilta tilanteelta, elikkä tämä balanssi täytyy nyt pystyä säilyttämään hoitohenkilökunnan tarpeen kohdalla.

Mutta uskon, että tällä perustelulla, mitä tässä asetuksessa on esitetty, perustuslakivaliokuntakin näkee kuitenkin tämän jatkamisen sinne 30.6. saakka edelleen tarpeellisena.

15.19 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa herra puhemies! Ministeri hyvin perusteli tätä asetusta ja sen tarpeellisuutta, ja mielestäni nämä perustelut olivat vakuuttavat. Kun on kysymys poikkeusvaltuuksista suhteessa terveydenhoitohenkilökuntaan ja sosiaalihuollon ammattihenkilöihin, niin on todellakin tärkeää, että näitä otetaan käyttöön vain silloin, kun se on välttämätöntä, mutta koska edelleenkin olemme epävarmassa tilanteessa tämän koronaepidemian suhteen, niin on tärkeää, että meillä on tällaiset valtuudet käytössä, että kaikissa olosuhteissa pystytään turvaamaan henkilöstön riittävyys.

No, tässä ministeri hyvin korosti sitä, että on tärkeää, että näilläkään poikkeustoimenpiteillä ei vaaranneta työturvallisuutta eikä työntekijän terveyttä, ja siinä tietysti jo pelkästään se, että tiedossa on, että kesälomat saa ja saa pitää jopa vielä ehkä samoihin aikoihin suurin piirtein kuin muutkin perheenjäsenet, on hyvä uutinen.

Mutta se huoli, mikä tuolta kentältä jatkuvasti kantautui — ja toivon, että ministerillä olisi mahdollista sitä kommentoida — on näitten riskiryhmiin kuuluvan terveydenhoitohenkilökunnan tilanne. Lääkäriliittohan teki hiljattain selvityksen lääkäreiden osalta, ja siinä todettiin, että 50 prosenttia niistä lääkäreistä, jotka itse katsovat oman lääketieteellisen tietämyksensä valossa kuuluvansa riskiryhmiin, ei ollut saanut siirtoa toisenlaisiin töihin, esimerkiksi etätöihin. Ja se, mikä oli erityisen huolestuttavaa tuossa selvityksessä, oli, että niistä lääkäreistä, jotka hoitivat suoraan korona-potilaita, kaksi kolmasosaa, siis riskiryhmään kuuluvista lääkäreistä, ei ollut saanut siirtoa toisiin tehtäviin, ja sama ongelma tietysti on varmasti siellä muun terveydenhoitohenkilökunnan puolella. Tässä totean vielä, että sama ongelma koskee tietenkin osittain myös opettajia, jotka huomenna aloittavat koulutietä. Sielläkin on näitä riskiryhmään kuuluvia henkilöitä. Pitäisin tärkeänä, että heidän ei tarvitsisi koronan pelossa tehdä töitä, vaan töitä voitaisiin järjestellä niin, että tällaisille

henkilöille, jotka selkeästi kuuluvat riskiryhmiin, esimerkiksi yli 60-vuotiaat riskiryhmiin kuuluville mieslääkäreille tai -hoitajille, löytyisi muita töitä kuin suoraan korona-potilaiden kanssa työn tekeminen.

15.22 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Tällä valmiuslain asetuksella jatketaan muun muassa työntekijöiden vuosilomaan, lepoaikoihin, ylityön tekoon ja irtisanomisaikaan liittyviä poikkeusvaltuuksia. Nämä ovat asioita, jotka vaikuttavat merkittävästi terveydenhuollon eturintaman työntekijöihin. Meidän tulee ottaa huomioon myös se, että maassa on alueita, joiden terveydenhuoltoa korona kuormittaa eri tavalla jos lainkaan tällä hetkellä, ja sen takia poikkeussäänte lyn edellytyksiä tuleekin pohtia tarkoin. Tässä tilanteessa viruksen tartunnat on saatu hallintaan, mutta me emme tietenkään tiedä tulevasta, mutta huomioiden kuitenkin nykytilanne ja alueelliset eroavaisuudet tätä kannattaisi miettiä.

Tilanne henkilöstölle on tietenkin raskas sekä fyysisesti että henkisesti. Olen kuullut kentältä tarinoita, että henkilökunnalla ei ole edelleenkään riittävästi suojavarusteita, jotta he voisivat pitää työpäivän aikana lainmukaiset ruoka-, kahvi- ja vessatauot. Esimerkiksi teho-osastojen henkilökunnalle jaetaan kahdet varusteet. Se tarkoittaa yhtä taukoa kahdeksan tunnin työpäivän aikana. Terveydenhuollon ammattilaiset joutuvat viettämään koko päivän kuuman suojavarustuksen sisällä, jopa niin, että heidän oma hiilidioksiditasonsa maskin sisällä nousee ja alkaa heikottaa. Kuolevia koronapotilaita saa tulla katsomaan yksi omainen kerrallaan, joka puetaan suojavarusteisiin ja jota hoitaja vahtii. Jos omaiselta tulee kyyneliä, on hoitajan tehtävänä varmistaa, ettei omainen vahingossa kosketa kontaminoituneella kädellään kasvoihinsa, ja hoitaja pyyhkii kyyneleet omaisen puolesta. Tämä kuvastaa hyvin työn fyysistä ja henkistä raskautta. Nyt me keskustelemme näiden työntekijöiden työajoista ja siitä, että niistä voidaan joustaa, ja pelkona ovat tietenkin myös kesälomat ja se, pääseekö työntekijä ja muu perhe kesälomalle.

Meidän on kohdeltava hoitotyön henkilöstöä viisaasti, jotta kriisin vaikeimmissa vaiheissa heillä on vielä virtaa ja voimaa jatkaa arvokasta työtään. On huomattava, että ollaan avaamassa rajoituksia, mikä on tietenkin hyvä asia, kun tilanne on tämä, mutta samalla meiltä valitettavasti puuttuu tällä hetkellä työkaluja infektion hallintaan ja tartuntojen ehkäisemiseen, ja sen takia se luonnollisesti myös hoitohenkilökuntaa huolestuttaa. [Puhemies koputtaa] Hoitohenkilökunta on ollut myös alttiina saamaan itse tartuntoja ja viemään sitä omaan perheeseensä, ja sen takia tämä suojavarusteasia on ehdottoman tärkeä työsuojelullinen asia, mikä on välttämätöntä saada kuntoon kentällä.

15.25 **Aki Lindén sd:** Arvoisa puhemies! Kuuntelin erittäin tarkkaan ministeri Haataisen esittelypuheenvuoron, joka oli aivan erinomainen — jospa sen saisi tuonne terveydenhuollon kentälle kaikkine perusteluineen. Se olisi arvokasta, koska näistä asioista on kieltämättä vallinnut myös vääriä tulkintoja.

Aivan kuten ministeri tuossa äsken totesi, niin nythän tässä on lievennetty tiettyjä aikaisemmassa vaiheessa olleen sovellusasetuksen kohtia, ja tässä, kuten myös ministerin puheessa, korostettiin tätä välttämättömyysehtoa. Itse en tiedä, onko käytännössä niin, kun perustuslakivaliokunta tätä asiaa tarkastelee, että heillä on asiantuntijana kuultavissa myös terveydenhuollon kentän substanssin tuntemusta, vai onko se tarkastelu pelkästään juridinen. Minusta olisi erittäin hyödyllistä, että varsinkin tässä tilanteessa, kun kesä on edessä, siellä voitaisiin asiantuntijoina kuulla joidenkin suurten sairaalaorganisaatioiden edustajia.

Itse sanon tästä asiasta nyt seuraavaa: Työelämässä niiden viimeisten 20 vuoden aikana, jotka itse olin suurten sairaalaorganisaatioiden johdossa, kesä oli aina kriittistä aikaa. Meillä oli sekä Turun yliopistosairaalassa että sitten täällä HUSissa säännöllisesti sellainen tilanne, että kesä suunniteltiin hyvin tarkkaan, puhuttiin kesäsuluista. Johtavat ylihoitajat olivat erityisiä spesialisteja, jotka osasivat suunnitella sen koko työn kuormituksen ja henkilökunnan käytön, ja hallituksille, siis sairaanhoitopiirien hallituksille, esitettiin aina elosyyskuun vaihteessa, miten kesä meni, koska siis jo normaalioloissa se oli kriittistä aikaa.

Konkretisoin sitä yhdellä luvulla. Turun yliopistosairaalassa teho-osasto oli 25-paikkainen. Käytännössä käytettiin 20—22:ta paikkaa. Kesäksi se paikkamäärä laskettiin 16:een, ja hetkittäin se ei ollut riittävä, jolloin sitten jouduttiin turvautumaan muun muassa HYKSin teho-osastoon.

Nyt kun meillä on tämä koronatilanne tämän päälle, niin tiedän itse käytännössä, että väliportaan työnjohdossa, jossa ei kenties ihan tarkkaan tunneta tätä juridiikkaa, jonka ministeri hyvin kävi tuossa äsken läpi, saatetaan helposti argumentaatiossa tai jopa ohjeistuksessa turvautua siihen, että kun työvuoroja ja näitä järjestelyjä tehdään, niin vedotaan sitten näihin valmiuslain kyseisiin kohtiin, ja se ei ole oikein. [Puhemies koputtaa] Meidän täytyy pystyä erottamaan siellä nyt se normaali tilanne, työn kuormituksen sinänsä hyvin vaativat järjestelyt, ja se erityisyys, joka tulee tästä poikkeusolojen tilanteesta. Tällä hetkellähän sairaaloissa tilanne on se, että alle 1,5 prosenttia kaikista sairaansijoista on koronapotilaiden hoitoon kytkettyjä. Toki siinä sitten teho-osastot korostuvat. Eli on erittäin tärkeätä, että tätä pykälää tulkitaan nyt siellä käytännön työnjohdossa oikein.

15.28 **Arto Satonen kok:** Arvoisa puhemies! On varmasti tarpeen jatkaa tätä asetusta, mutta ehkä niitä huolia haluaisin omalta osaltani ainakin keventää, joissa pelätään sitä, että työnantaja käyttäisi tätä hyväkseen silloinkin, kun se ei ole tarpeellista.

Esimerkiksi Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä yt-neuvottelut päättyivät eilen, ja sieltä tiedotettiin, että yt-neuvotteluissa on sovittu, että jokainen työntekijä tulee saamaan touko—syyskuun aikana vähintään kolme viikkoa kestävän yhtäjaksoisen loman, kun KVTES ymmärtääkseni on kaksi viikkoa. Eli se osoittaa sitä, että työnantaja on omalta puoleltaan valmis joustamaan, kuten pitääkin, ja se myös osaltaan kertoo siitä, että halutaan antaa työntekijöille se viesti, että se kesäloma on samaan tyyliin kuin on ollut aiemminkin. Toisaalta se kertoo myös siitä, että tilanne siellä sairaanhoitopiirissä ja sairaalassa tällä hetkellä on sellainen, ettei kapasiteetti ole läheskään täydessä käytössä, joten pystytään nämä järjestelyt tekemään.

Epäilisin, että tilanne on aika pitkälle samantyyppinen muuallakin Suomessa. Pääkaupunkiseutu on ehkä hieman poikkeus, koska täällä tämä koronatilanne on ollut merkittävästi vakavampi kuin muualla. Voi olla, että esimerkiksi tämmöinen 80 prosentin toiminnallinen taso on tällä hetkellä aika lähellä totuutta siitä, mikä olisi suhteessa normaalitilanteeseen, ja silloin pystytään nämä järjestelyt tekemään. Siitä huolimatta mehän emme tiedä, miten tämä tauti tästä kehittyy, ja yhtäkkiä meillä voi olla semmoinen tilanne, että me joudummekin sitten työvoimaa lisäämään, ja sen takia on oltava ikään kuin varmuuden vuoksi tällainen asetus voimassa.

Uskon ja toivon, että se menee täältä eduskunnasta läpi, mutta pidän kyllä tärkeänä sitä, että sitä käytetään vain silloin, jos se on välttämätöntä. Mielestäni viestit kentältä ainakin omasta maakunnastani ovat sellaiset, että näin siihen myös suhtaudutaan ja ymmärretään se, että ehdottomasti tämän tiukan prosessin aikana — kun työntekijöitä kuitenkin on moni

asia mietityttänyt myöskin omaan terveyteen liittyen ja monet ovat joutuneet vaihtamaan työtehtäviään, opettelemaan uusia asioita ja tietysti on ollut kova paine myös siitä, kun on nähty, mitä ulkomailla on tapahtunut, ja on pelätty, käykö samalla tavalla Suomessa — se on tärkeä viesti työntekijöille, että pystytään nämä kesälomat mahdollisimman normaalisti viemään eteenpäin. Eli uskon, että asia on hyvässä hallinnassa, mutta varmuuden vuoksi tämä asetus kyllä tarvitaan.

15.31 **Pasi Kivisaari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kuten ministeri Haatainen selvin sanoin ilmaisi, niin nyt käsittelyssä oleva soveltamisasetus on rajatumpi kuin aikaisemmat asetukset. Asetus siis mahdollistaa näitten rajoitusten soveltamisen vain sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöön. Vielä voimassa olevassa asetuksessa soveltaminen oli mahdollista myös poliisin, hätäkeskustoiminnan ja pelastustoimen henkilöstöön, ja nyt on siis arvioitu, että näillä kolmella toimialalla ei ole enää välttämätöntä tarvetta poikkeusvaltuuksille, ja nimenomaan se ydinsana tässä on tämä ”välttämättömyysperuste”.

Poikkeukset — tässä kohtaa näkisin, että ne ovat välttämättömiä sen varalta, että koronavirusepidemia, joka ei ole ohi, aiheuttaa potilasmäärien kasvun tai henkilöstön sairastumisen johdosta äkillistä työvoimatarvetta ja pulaa. Oleellista tässä on se, että ennen näitten poikkeusvaltuuksien käyttöä työnantajan on etsittävä kaikki muut keinot turvatakseen terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestämisen — siis poikkeusvaltuuksien käyttö on vasta viimesijainen, ja vain ja ainoastaan viimesijainen, keino. Ilmeisesti ei ole saatavissa tarkkaa tietoa siitä, kuinka monessa terveydenhuollon yksikössä tai muussa asetuksen soveltamisen piiriin kuuluvassa yksikössä ja kuinka laajaan työntekijäjoukkoon poikkeustoimia on toistaiseksi kohdistettu. Uskoisin ja näyttäisi kuitenkin siltä, että toistaiseksi näitten poikkeusvaltuuksien käyttö on ollut hyvin vähäistä ja kenties hyvin rajallista. Valtuuksien käytössä on varmasti myös alueellisia eroja epidemiatilanteen erilaisista vaiheista riippuen: alueilla, jolla on vasta vähän tai erittäin vähän tautitapauksia, poikkeusvaltuuksia ei ole varmaankaan juuri tarvittu.

Puhemies! Asia siis matkaa nyt perustuslakivaliokunnan hoiviin, ja uskoisin, että perusteet poikkeamalle ovat vahvoina olemassa.

15.34 **Antti Kurvinen kesk:** Herra puhemies! Tämä käsittelyssä oleva asetus liittyy siihen, että edelleenkin pidämme valmiuslain tässä maassa voimassa, ja se on jatkossakin voimassa, ja sitä kautta sitten tällä asetuksella maamme hallitus tekee tiettyjä poikkeuksia työoikeudellisiin lainsäädäntöihin: mahdollisuuden poiketa erilaista työaikaa ja lomia koskevista normaalin lain säännöksistä. Tämähän liittyy siihen, että edelleenkin valtioneuvosto — ja presidentti siinä lainsäädännön mukaisesti yhteistoiminnassa — on katsonut, että meillä on maassa edelleen tämän covid-19-pandemian takia sellainen suuronnettomuuteen vertautuva tartuntatautitilanne, että joudutaan poikkeuksellisiin toimiin varautumaan.

Puhemies! Mehän olemme nyt siinä tilanteessa, että aloitamme tällä viikolla tämän koronarajoitustoimien höllentämisen. Tällä viikolla käynnistetään koulunkäynti pariksi viikoksi. Se on herättänyt monenlaista yhteiskunnallista keskustelua, mutta pidän kuitenkin hyvänä sitä, että näistä epäilyistä ja huolista huolimatta lasten ja nuorten normaalia elämää viedään eteenpäin. Muutenkin nyt sitten kesäkuun alussa tullaan jonkin verran vaikkapa ravintolatoimintaan liittyviä rajoituksia purkamaan. Siitä tavasta, miten koronaan nyt vastataan jatkossa, hallitus käyttää tämmöistä termiä kuin hybridistrategia. Aika moni kansalainen on kritisoinut, että miksi tämmöistä vierasperäistä hybridi-sanaa käytetään, mutta ku-

kaan ei ilmeisesti ole keksinyt sille parempaa sanaa — ehkä yhdistelmästrategia voisi sopia. [Sari Sarkomaa: Kertoisitteko sisällön?]

Ehkä on tärkeää todeta se, että vaikka nyt näyttää siltä, että tartuntatauti on hellittänyt ja ei ole niin pahasti iskenyt Suomeen kuin tuossa maaliskuussa pari kuukautta sitten ajateltiin, niin kuitenkaan vaara ei ole ohi, ja siksi on ihan paikallaan, että meillä on valmiutta tarvittaessa poiketa normaalista työlainsäädännöstä niin, että saadaan vaikkapa terveydenhuollossa pidettyä toiminta yllä. Kaiken a ja o:han, puhemies, on se, että meillä riittää meidän erikoissairaanhoidon kapasiteetti, niin että jos tämä sairaus lähtee etenemään voimakkaasti varsinkin, sanoisinko Sisä-Suomessa — sehän on ollut täällä Uudellamaalla enemmän — maakuntien Suomessa, Sisä-Suomessa, niin erikoissairaanhoidon kapasiteetti kestää.

Puhemies! Kuitenkin pidän tärkeimpänä asiana — mikään näistä valmiuslain käyttöönotto- tai soveltamisasetuksista ei ratkaise tätä perusasiaa — että meidän pitää päästä Suomessa toteuttamaan täysillä Maailman terveysjärjestön WHO:n suosittamaa testaa, jäljitä, eristä, hoida -strategiaa ja eriyttämään ne ihmiset, joilla korona on, sitten terveistä ihmisistä. Puhemies, todella isossa kuvassa, kun saamme rokotteen tätä pirullista tautia vastaan, niin silloin voi sanoa, että vaara on ohi.

15.37 **Johannes Yrttiaho vas:** Arvoisa puhemies! Tuorein THL:n tilasto 13.5.2020 kertoo, että tehohoitoa koronaviruksen vuoksi tarvitsevia on koko maassa yhteensä 35, joista 26 on HYKS-erityisvastuualueella. Koko muun Suomen alueella tehohoitoa tarvitsevia on näin ollen yhteensä 9. Joka puolella maata tartuntojen määrä on taittunut. Sairaalahoidossa olevien koronapotilaiden määrä on ylipäätään ollut melko pieni. Tällä hetkellä se on 157 koko maassa. Onkin mielestäni paikallaan kysyä, mitkä itse asiassa ovat perusteet näille työelämän oikeuksien rajoittamisille ja työväen suojelun heikentämiselle. Onko tämä se uusi normaali, josta meille nyt kovin puhutaan?

Osin koronan ihmisissä synnyttämän varovaisuuden ja osin sairaanhoitopiirien ja kuntien valmiuslain mukaisten hoitoonpääsyn lykkäysten eli kiireettömän hoidon peruutusten vuoksi on syntynyt hoitojonoja, joita nyt aletaan purkaa. Terveydenhuollon henkilöstöä edustava Tehy muistuttaa, että poikkeussäännöksillä ei voi paikata tavanomaista ja kesällä erityisen selvää pulaa sote-henkilöstöstä tai korjata pitkään jatkunutta aliresursointia.

Vuosilomien siirtämistä on Tehyn mukaan käytetty väärin, samoin irtisanomisaikojen pidennyksiä. Henkilöstön siirtorumba on ulottunut moniin sote- ja hoiva-alan tehtäviin. Kunnissa on vaadittu henkilöstöltä suostumuksia siirtoihin paljon valmiuslain mukaisten asetusten sallimaa laajemminkin. Kotihoidossa pitkään vallinnutta henkilöstöpulaa on nyt tilkitty lähihoitajien siirtämisellä esimerkiksi varhaiskasvatuksesta ja niin edelleen. Edelleen ovat kuitenkin nämä hoitajien oikeuksien rajaukset korvaamatta. Missä viipyy koronalisä, missä valtion vastaantulo hoitajien palkkaratkaisun puolesta?

Työntekijöiden oikeuksia on rajattu ja työväen suojelua heikennetty valmiuslain käyttöönotosta alkaen käytännössä hyvin monella tavalla. Yksi vähälle huomiolle jäänyt työlainsäädännön heikennys ja samalla merkittävä yritystuki on työsopimus- ja yt-lakien muutos, jolla yksityisten työnantajien työntekijöiden lomautusaikaa lyhennettiin 5 päivään. Heikennys on voimassa kesäkuun loppuun asti. Työnantaja hyötyy vähintään 9, enimmillään 37 päivän palkka- ja sivukulut. Tämä tuottaa eri arvioiden mukaan 600 miljoonan — 1,2 miljardin euron hyödyn yrityksille.

Lakimuutos on jopa kannustanut lomauttamaan, vaikkei koronasta johtuvaa perustetta olisi ollut. Esimerkiksi SAK:n liittojen luottamusmiehistä 15 prosenttia on ilmoittanut tällaisista kyseenalaisista koronaan perustumattomista lomautuksista. Yritykset käyttävät näin tilannetta ja poikkeuslakeja hyväkseen ja leikkaavat kustannuksiaan hakeakseen [Puhemies koputtaa] parempaa tuottavuutta ja kilpailukykyä, kuten nämä fraasit kuuluvat.

Aivan kuin valmiuslain mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon poikkeusasetusten voimassaoloa nyt jatketaan, ajetaan myös työsopimus- ja yt-lain määräaikaiseksi tarkoitetulle muutokselle jatkoa. EK haluaisi lain olevan voimassa vuoden loppuun kesäkuun sijasta. Nopeutetun lomautusmenettelyn piirissä eivät ole julkisen puolen työntekijät, mutta silti monissa kunnissakin innostuttiin pikalomautuksiin heti poikkeusolojen julistamisen jälkeen. [Puhemies: Aika!]

Arvoisa puhemies! Nyt luodaan mielestäni riittämättömin perustein odotusta pitkään jatkuvasta epidemiasta, jonkinlaisesta pitkäaikaisesta poikkeustilasta, jossa ihmisten oikeuksia voitaisiin jatkuvasti rajata, jakaa etuja yrityksille ja rajata demokraattisia oikeuksia ja lisätä kansalaisten valvontaa. Tähänkö viittaa puhe uudesta normaalista?

15.41 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa herra puhemies! Eilen uutisoitiin, että Laakson sairaalassa oli 19.3. lähtien sairastunut koronaan 69 työntekijää ja lisäksi vielä joukko potilaita ja että sairastuneita on eristetty ja altistuneita laitettu karanteeniin. Todellakin, terveydenhuollossa tai sosiaalihuollossa työskentelevän henkilön sairastuminen koronaan missä tahansa yksikössä voi johtaa siihen, että palvelujärjestelmä kuormittuu sitä kautta ja tarvitaan sitten näiden poikkeusvaltuuksien käyttöä esimerkiksi vaikkapa kesäaikaan, kesälomien aikaan, ja siinä mielessä tämän tilanteen jatkaminen nyt tästä päivämäärästä eteenpäinkin on varmasti tarpeen.

Jäin vain sitä pohtimaan, kun tästä on nyt karsittu pois näitä muita toimialoja kuin sosiaali- ja terveystoimi, muun muassa hätäkeskustoimi, että on täysin mahdollista, että Hätäkeskuslaitoksessakin joku henkilö sairastuu koronaan. Siellähän työskentelevät hätäkeskuspäivystäjät yhdessä tilassa, ja voi olla, että sitten sairastuneita tai altistuneita tulee enemmänkin. Kysyisinkin ministeriltä, onko tätä pohdittu, ja minkälaista riskiarviota on tehty esimerkiksi hätäkeskustoimen osalta: olisiko ollut tarpeen jatkaa vielä sitä periaatteellista mahdollisuutta, että jonkinlaiset poikkeusvaltuudet sillä alalla olisivat jatkuneet, vaikkakin ymmärrän sen, että siellä ei työkuorman puolesta varmasti perustilanteessa tätä tarvetta ole. Mutta silloin, jos me noudatamme tätä testaa, eristä, hoida ja jäljitä -periaatetta, niin se käytännössä saattaa johtaa sitten merkittäviinkin myös altistuneiden karanteeniin ja silloin myös työvoimapulaan. En siis, arvoisa puhemies, ole tässä nyt mitään ehdotusta tekemässä, mutta mielelläni kuulisin, miten näitä on arvioitu.

15.44 **Aki Lindén sd:** Arvoisa puhemies! Päätin vielä jatkaa keskustelua, koska tässä nousi esille eräitä tärkeitä asioita. Hoitojonokeskustelun siirrän seuraavaan asialistan kohtaan.

Edustajakollega Yrttiaho kysyi äsken, miksi jatketaan. Tietysti valtioneuvosto on varmaan oikea taho vastaamaan, mutta oma vastaukseni tähän olisi se, että tästä päivämäärästä, mitä tällä hetkellä elämme, meillä on seitsemän täyttä viikkoa kesäkuun loppuun asti. Me olemme nähneet, että tällaisena aikana, seitsemän viikon aikana, tämä tilanne voi nopeastikin muuttua, vaikka tällä hetkellä asiat näyttävät menevän hyvään suuntaan, aivan niin kuin edustaja Yrttiahon numerot kertoivat — en lähde niitä toistamaan. Sen takia tä-

män on syytä olla voimassa, mutta noudattaen juuri niitä periaatteita, joita ministeri Haatainen tuossa esittelypuheenvuorossaan totesi.

Toinen asia: Edustaja Kurvinen käytti hyvän yleisen puheenvuoron tästä koronatilanteesta. Olen ymmärtänyt arvoisalta puhemieheltä, että sopivalla tavalla voidaan aina peilata tähän yleiseen tilanteeseen näissä asioissa. En lähde nyt sitä osuutta tässä laajentamaan, mutta sanottakoon nyt vielä selvyyden vuoksi, että vaikka tällainen sana ”hybridi” voi tuoda mieleen hybridiauton, niin huom.: hybridiauto tarkoittaa, että siinä on kaksi eri moottoria, sähkömoottori ja polttomoottori. Aivan yhtä hyvä sana olisi ”kaksoisstrategia”, koska kysymys on siitä, että noudatetaan sekä tätä tukahduttamisen linjaa, joka on juuri tämä, minkä edustaja Räsänen edellä siteerasi ja jonka kaikki olemme oppineet tässä — testaa, eristä, jäljitä, hoida — ja sen rinnalla noudatamme yleisiä rajoituksia, jotka ovat vielä aika voimakkaina voimassa toukokuun loppuun, ja senkin jälkeen niitä on vielä voimassa kesäkuun alusta lukien. Eli on aivan harhaanjohtavaa väittää, että tämä hybridistrategia tai kaksoisstrategia tarkoittaisi, että sen toinen osa on tukahduttaminen ja toinen osa olisi tartuntojen lisääminen. Ei tietenkään, vaan me estämme tartuntoja kahdella eri tavalla, tukahduttamisella ja yleisillä rajoituksilla. Sitähän tämä tarkoittaa.

15.46 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! On varmasti hyvä varautua siihen, että tilanne voi vielä muuttua pahemmaksikin. Itse asiassa meillä on paljon alueita, joilla tilanne ei ole ollut missään vaiheessa vielä paha ja tartuntoja on ollut erittäin vähän. Taitaa olla kuntia, joissa tartuntoja ei ole ollut lainkaan tai ainakin on ollut tuon julkisuuteen kerrotun mukainen alle viiden määrä. Mutta pitää varautua siihen, että saattaa tapahtua niin, että lisää tartuntoja tulee esimerkiksi nyt sen myötä, kun hallitus on päättänyt avata koulut kahdeksi viimeiseksi viikoksi. Se tulee lisäämään merkittävästi kontaktimäärää niin julkisen liikenteen avaamisen myötä kuin sitten itse kouluissa. Näillä arjen kovaa työtä tekevillä hoitajilla ja lääkäreillä on myös kouluikäisiä lapsia, ja silloin tietysti tilanne saattaa muuttua jo ennen kesäkuutakin näiden työntekijöidenkin kohdalla.

Julkisuudessa on kerrottu, että koko testauskapasiteettia ei itse asiassa ole tarvinnut käyttää, mutta edelleen jonkin verran tulee viestiä ihmisiltä, myös hoiva-alan ihmisiltä, että testeihin ei tahdo päästä, ja toivotaan, että se nyt saataisiin lopulta kuntoon, niin että testaaminen olisi erittäin matalalla kynnyksellä.

Sitten lopuksi haluan ottaa esille tämän suojavarustekysymyksen, mikä kyllä nivoutuu tähän monella tavalla: Mielestäni on lähestulkoon vastuutonta laittaa näitä hoitajia tekemään työtä vaikkapa kotipalvelussa taikka vanhusten asumispalveluissa ilman riittäviä suojavarusteita. Silloin tietysti jollain tavalla pitää katsoa, mikä on hallituksen vastuu siitä, jos menetämme hoitajia paljon koronatartuntojen kautta. Se on jo vakava paikka, mutta olen saanut huolestuneita viestejä hoitajilta, jotka kantavat pelkoa siitä, että heidän kotiinsa tulisi tartunta ja he veisivät sen sitten hoivakotiin ja itse asiassa tartuttaisivat siellä sen takia, että ei ole asianmukaisia, riittäviä suojavarusteita. He eivät halua tällaista vastuuta harteillaan kantaa, ja toivon, että hallitus ottaa tämän suojavarustekysymyksen laajemminkin kuin pelkkien hengityssuojainten osalta vakavasti ja antaa näille hoitajille ja lääkäreille sellaiset varusteet, että he voivat tehdä työtä kaikissa tilanteissa turvallisesti. [Aki Lindén: Työnantajalta!]

15.49 **Mia Laiho kok:** Arvoisa puhemies! Viruksen torjunnassa on onnistuttu hyvin, kiitos suomalaisten, ja rajoituksia on hyvin noudatettu. Huomenna ovat avautumassa koulut,

ja vähitellen on tarkoitus muitakin rajoituksia alkaa purkamaan. Pelkona on tietenkin tässä vaiheessa, että tartunnat tulevat lisääntymään koulujen alun myötä ja viimeistään alkukesästä, kun testauskapasiteettia ei ole pystytty lisäämään siinä määrin kuin olisi tarpeen tällaisessa tilanteessa.

Edustaja Lindén toi täällä esiin tämän hybridistrategian, johonka liittyy tukahduttaminen ja rajoittaminen. Ongelma tässä hybridistrategiassa on se, että kun vapautetaan näitä rajoittimia, niin pitäisi olla työkaluja, millä sitten estetään niitten tartuntojen leviäminen, niin että ne tartunnat pystytään pitämään tukahdutettuina. Tässä testit ovat aivan oleellisessa osassa, mutta toinen tärkeä on suojaus: on henkilökunnan suojaus mutta myös kansalaisten suojaus ja kansalaisten suojauksen lisäksi vielä se, että me pystymme niitä riskitekijöitä suojaamaan ja ehkäisemään terveydenhuollon kuormittumisen.

On ymmärrettävää, että tässä tilanteessa hoitohenkilökunnalla on suuri huoli ja pelko tulevasta kesästä. Tämä valmiusasetus on voimassa kesäkuun loppuun asti, mutta niin kuin täällä on puhuttu, niin huomioiden rajoitusten purkamiset ja höllentäminen pelko siitä, että tätä tullaan siitäkin jatkamaan, aiheuttaa tietenkin sen henkisen huolen siitä, toteutuvatko ne kesälomat kuitenkaan. Henkinen työsuojelu on myöskin yksi asia, mistä pitää poikkeusaikanakin työnantajien huolehtia. Tätä ei voi jättää tässä huomiotta. Me pidämme tässä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä löyhässä hirressä.

Toinen asia, minkä haluaisin nostaa tässä esille, on… Anteeksi, nyt minä menin toiseen asiaan. Se liittyy tähän seuraavaan käsiteltävään asiaan kiireettömästä hoidosta.

Mutta työntekijöiden työsuojelu, muun väestön kasvomaskien käyttö, riittävä testaus ja tämän epidemian hillitseminen ovat myöskin aivan avainasemassa siinä, miten kuormittuu sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö tulevana kesänä, ja se vaikuttaa heidän työhyvinvointiinsa ja myöskin lomiinsa, valitettavasti.

15.52 **Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Minulla on valmius tunnistaa tämä hallituksen esityksen merkitys ministerin esittämällä tavalla, siinä ei ole ongelmia. Sen sijaan kun tässä sallittiin hieman yleisemmät huomiot, niin pari yleisempää huomiota poikii tämä keskustelu, mitä täällä on käyty, eivätkä nämä huomiot ole pitkiä.

Ensimmäinen on tämä koronaviruksen pysyvyys ja se, kuinka tämä on onnistuttu torjumaan. Kyllä, olemme onnistuneet hienosti torjumaan, jopa niin hienosti, että on hyvin todennäköistä, että koronavirus on pysyvä Suomessa. Edustaja Lindén on täällä aikaisemmin siteerannut myöskin sitä ajattelutapaa, että jos tällä hetkellä Uudellamaalla on noin vajaa 4 000 koronaviruksen saanutta, joiden tiedetään sen saaneen, niin jos se tartunnan saaneiden luku olisi kymmenkertainen, niin silti se on 40 000 uusmaalaista eli vajaa 3 prosenttia kaikista uusmaalaisista.

Kun edustaja Heinonen täällä viittasi kuntiin tai alueisiin, joissa on muutama koronaviruksen saanut, niin ei täällä Uudellamaallakaan 97 prosenttia ole kohdannut koronavirusta lainkaan. Tämä kertoo vain tämän haasteen suuruuden pitkässä juoksussa: miten me tämän pystymme selvittämään ja muuttamaan tämän uuden normaalin sellaiseksi normaaliksi, että me aidolla tavalla tässä yhteiskunnassa pystymme elämään?

Se varsinainen puheenvuoro, jonka halusin vielä pitää, liittyy tähän sanaan ”hybridi”. Minusta se on epäonnistunut. Se on epäonnistunut jo pelkästään sen vuoksi, että se on anglosaksinen väännös, jolla tehdään vähän niin kuin hämäävä liike: kukaan ei oikein ymmärrä, mitä se tarkoittaa. Miksi me emme voisi käyttää suomenkielistä sanaa monipolvinen strategia? Esimerkiksi hybridiauto on vain yksi esimerkki siitä, missä hybridiä käytetään.

Hybridisodankäynti on meillä tuolla ulkoasiainvaliokunnassa ja puolustusvaliokunnassa jatkuvasti esillä oleva muoto, joka tarkoittaa monipolvista, monimuotoista vaikuttamista sodankäynnin päämäärien tavoittamiseksi. En lähde niitä tässä erittelemään, mutta tällä termillä on niin monia tulkinnallisuuksia, että olisin mieluummin valinnut jonkun toisen muodon.

Puhemies Matti Vanhanen: Myönnän vielä käytettävissä olevan ajan puitteissa puheenvuorot edustajille Räsänen ja Rantanen, ja sen jälkeen ministerin puheenvuoro.

15.54 **Päivi Räsänen kd:** Herra puhemies! Täällä edustaja Kurvinen ja edustaja Lindén nostivat esiin tämän hybridistrategia-termin. Mielestäni ongelma siinä ei ole tämä vierasperäinen hybridi-sana, vaan se, että todellakin, niin kuin sana ”strategia” kertoo, siinä tavoitellaan ikään kuin kahta erilaista päämäärää, eli kysymys ei ole kahdesta erilaisesta keinosta vaan kahdesta erilaisesta päämäärästä. [Aki Lindén: Kaksi keinoa!] Strategia tarkoittaa tavoiteltua päämäärää, ei keinoa, silloin kun puhutaan strategiasta. Sen takia tämä termi on vähintäänkin hämärä. Jos hallitus ei tarkoita sitä, mitä sillä usein käsitetään, eli jonkinlaisen laumasuojastrategian ja sitten tämän tukahduttamisstrategian kombinaatiota, niin sitten olisi parempi käyttää jotain muuta termiä, sellaista termiä, joka selkeästi kertoisi, mistä strategiasta on kysymys.

15.55 **Mari Rantanen ps:** Arvoisa puhemies! Haluan tässä keskustelussa tuoda sen viestin, mitä hoitajilta tulee tässä maassa meille hoitajakollegoille, ja se on se, että tämä tauti täytyy saada tukahtumaan — ei niin, että se jää tänne elämään meidän kanssamme, kuten tässä edustaja Kiljunen väkevästi ilmaisi, vaan nimenomaan tukahtumaan niin, että näitäkään keinoja, joita tässä valtioneuvoston asetuksessa esitetään, ei tarvittaisi, ja tämä on ihan täysin mahdollista.

Täällä on onnistuttu näitten rajoitustoimenpiteiden osalta erinomaisen hyvin niin, että tauti on lähtenyt tukahtumaan, mutta pelkona on nyt myös se, että tämä äsken mainittu hybridistrategia, joka kertoo keinoista, ei tavoitteesta, on ehkä epäselvä, ja se on epäselvä siitä syystä, että tässä selkeästi hallitus ja ministerit kertovat toista kuin asiantuntijat, joiden näkemyksiin nämä hallituksen toimet perustuvat. THL edelleen Hesarin tuoreen artikkelin mukaan tuo esiin tätä laumasuojaa ja tuo esiin tätä, että taudin tulee saada levitä, ja tämä on oikeastaan se, mikä on hoitajille hyvin ristiriitaista siinä kohtaa, kun käytetään näinkin voimakkaita valmiuslain suomia oikeuksia kuin on tässä valtioneuvoston asetuksessa näistä hoitajien vuosilomalain, työaikalain ja työsopimuslain säännöksistä.

Senkin vuoksi haluan tämän viestin nyt hoitajilta tuoda, että tässä ei todellakaan voi olla päämäärä se, että tätä asetuksen antamaa mahdollisuutta käytetään, vaan nimenomaan niin, että tätä ei tarvitsisi laisinkaan käyttää tänä aikana, kun tämä on voimassa.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Haatainen.

15.57 **Työministeri Tuula Haatainen:** Arvoisa herra puhemies! Jatkan tuohon viimeisimpään puheenvuoroon, että niin minäkin ja niin koko hallitus toivoo, että mahdollisimman vähän joudutaan turvautumaan näihin poikkeusvaltuuksiin, kun puututaan vuosilomiin ja työaikoihin. Tämä on pahan päivän varalle tehty lainsäädäntö, ja jatketaan lainsäädäntöä myös kesän osalta, tätä mahdollisuutta käyttää niissä tilanteissa, joissa se on välttä-

mätöntä, ja nyt tässä on erityisesti rajattu, vielä tarkennettu sitä, missä tilanteissa näitä voi käyttää. Työsuojeluviranomaiset sitten valvovat niitä tapauksia, jos mahdollisesti epäillään, että on väärinkäytetty tätä. Täällä myös sellaisia puheenvuoroja käytettiin, joissa huolta esitettiin siitä, että tätä käytettäisiin väärässä tilanteessa. Siinä on valvontasysteemi olemassa, mutta uskoisin, että näitä kuitenkin aika pieteetillä ja tarkasti katsotaan ja myös henkilöstö valvoo varmasti sitä omien edunvalvojiensa kautta, että tällaisia ei pääse tapahtumaan.

Se, että tämä on olemassa oleva instrumentti, tavallaan käytössä sosiaalitoimessa ja terveydenhuollossa, varmistaa tietenkin sen, että meillä kaikissa tilanteissa on mahdollisuus turvata asianmukainen hoito ihmisille. Erityisesti nyt tässä tilanteessa, kun rajoitustoimia aletaan purkaa — tosin hallitusti — niin voi olla, että tartuntamääriä myös tulee, ja koskaan ei tiedä näitä ryväskohtaisia tartuntoja, joita on jo maassa ilmennyt aiemminkin. Ne voivat yhtäkkiä koskettaa jotain yksittäistä alueellista sairaalaa, ja silloin on hyvä, että meillä on tämäkin väline käytössä, jotta henkilöstön saatavuus voidaan turvata.

On selvää, että työntekijöitten turvallisuudesta pitää pitää huolta, ja hoitohenkilöstö jos mikä — lääkärit, sairaanhoitajat, kaikki ne työntekijät, jotka sairaaloissa koko siinä ketjussa työskentelevät, välinehoitoa, siistimistä, kaikkea myöden — on se, joka myös tekee sitä työtä eturintamassa kohdaten koronaviruksen. Siitä syystä on tärkeää, että myös suojaamisesta huolehditaan ja että nämä työjärjestelyt on hoidettu siten, että puutteellinen henkilöstömäärä ei aiheuta sitä suurentunutta riskiä. Siihenkinhän tämä laki nimenomaan vastaa, että työnantaja pystyy turvaamaan riittävän henkilöstön jokaisessa tilanteessa silloin, kun on kyse siitä, että epidemia yllättäen iskee esimerkiksi johonkin laitokseen, mitä on myös tässä nähty.

Siitä oli täällä puheenvuoroissa — taisi olla edustaja Lindén ja muutama muukin — että näiden ohjeiden pitäisi mennä kentälle selkeästi. STM on [Puhemies koputtaa] toimittanut nämä ohjeistukset kentälle, ja vien nämä viestit eteenpäin, niin että tämä tulee selvästi sanotuksi, mikä tässä nyt on muuttunut ja millä tavalla jatkossa näitä on täsmennetty, jotta sitten kentällä taas työnantaja pysyy tässä mukana.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till grundlagsutskottet, som arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ska lämna utlåtande till.